

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer H.M. de Jonge
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum: 19 december 2023
Kenmerk: Rli-2023/525
Cc: S. Ferf Jentink-Sterk,
F. Stevens van Abbe

Contactpersoon: dr. Ron Hillebrand
Telefoon: 06 15359234
E-mail: ron.hillebrand@rli.nl

Betreft: Rli-advies 'De uitvoering aan zet: omgaan met belemmeringen bij de uitvoering van beleid in de fysieke leefomgeving' | 19 december 2023

Geachte heer De Jonge,

Hierbij bieden wij u ons advies 'De uitvoering aan zet' aan. Dit advies gaat over het omgaan met belemmeringen in de uitvoering van beleid voor de fysieke leefomgeving.

Grote en urgente opgaven in de leefomgeving

Nederland staat voor grote opgaven in het domein van de leefomgeving. Sommige van deze opgaven spelen al decennia. En ze worden urgenter, denk aan het stikstofprobleem, de terugval in de woningbouwproductie of de teloorgang van onze biodiversiteit. Het woord crisis valt dan ook steeds vaker. Hoewel er op tal van terreinen beleidsdoelen en maatregelen zijn geformuleerd, worden deze vaak niet, of niet op tijd, gerealiseerd. Zo blijven de grote maatschappelijke vragen van vandaag voortduren, om over het begin van een antwoord op de opgaven van morgen nog maar te zwijgen. De beleidsuitvoering hapert op steeds meer terreinen, met als gevolg dat de doelen en ambities van de overheid de laatste jaren maar heel beperkt worden gerealiseerd.

Gebrek aan uitvoering

Over dat gebrek aan uitvoering gaat ons advies. De raad richt zijn vizier op het (on)vermogen van de overheid en andere betrokken partijen om in de praktijk te realiseren wat beleidsmatig wordt afgesproken. Het feit dat de overheidsdoelen op zoveel belangrijke beleidsterreinen niet, onvoldoende of niet bijtijds worden gerealiseerd, hebben wij nader geanalyseerd: welke belemmeringen spelen er in de uitvoering van het leefomgevingsbeleid? Want als duidelijk is waar de belemmeringen precies zitten, kan aan de juiste knoppen worden gedraaid om tot verbetering te komen. De factoren die de uitvoering van beleid belemmeren brengen wij in bijgaand advies in kaart. Ook schetsen wij oplossingsrichtingen.

Herwaardering van de uitvoering

Wij pleiten voor een herwaardering van de uitvoering, waarbij beleidsmakers en uitvoeringspartijen een gelijkwaardige positie hebben. Dit is naar ons oordeel een essentiële voorwaarde voor het realiseren van effectief beleid. Het denken in de Haagse wereld wordt op dit moment

namelijk nog te veel gekenmerkt door eenrichtingsverkeer. Er wordt nog te vaak nagedacht en besloten over het inzetten van beleid, zonder daarbij serieus de kennis en ervaring uit de uitvoeringspraktijk te betrekken. Zonder aan de hand daarvan goed te kijken naar de mogelijke gevolgen van het voorgenomen beleid voor de uitvoeringspraktijk en de beleidsontwikkeling daarop zo nodig aan te passen.

Oproep tot actie

Werken aan een verbeterde relatie tussen beleid en uitvoering vormt niet alleen een opdracht voor de Haagse politiek, maar ook voor politici, bestuurders, projectleiders en uitvoerenden op alle schaalniveaus. Gezamenlijk zullen ze ervoor moeten zorgen dat degenen die werken aan de uitvoering van opgaven in de fysieke leefomgeving hun kennis en ervaring kunnen inbrengen in de wereld van het beleid. En andersom dat beleidsmakers zich oprecht en serieus verdiepen in de uitvoeringspraktijk en nagaan wat er in de beleidsontwikkeling nodig is om maatregelen goed uitvoerbaar te laten zijn.

Wij zijn ervan overtuigd dat er een aantal zaken moeten veranderen om de uitvoeringspraktijk structureel te betrekken bij de Haagse beleidsontwikkeling. Wij geven hiertoe in dit advies zeven aanbevelingen.

Bijgaand advies wordt ook aangeboden aan de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering, de bewindspersonen van Infrastructuur en Waterstaat, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de minister van Economische Zaken en Klimaat, de minister voor Klimaat en Energie en de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer.

Uiteraard zijn wij bereid om een nadere toelichting te geven op het advies.

Hoogachtend,
Raad voor de leefomgeving en infrastructuur,

ir. J.J. de Graeff
voorzitter

dr. R. Hillebrand
algemeen secretaris